

Програма вступного іспиту до аспірантури зі спеціальності 13.00.02 – “Теорія і методика навчання: іноземні мови”

Програма призначається вступникам до аспірантури зі спеціальності 13.00.02 – “Теорія і методика навчання: іноземні мови”. Її основна мета – визначення глибини методичної підготовки вступника до аспірантури, його наукового і культурного світогляду, рівня підготовки до самостійної науково-дослідницької діяльності. Програма містить матеріал з проблем загальної і спеціальних методик навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах. Вона охоплює такі розділи: вимоги до вступників до аспірантури на іспиті; порядок проведення, структура, зміст вступного іспиту; критерії оцінювання знань і вмінь вступників до аспірантури; інформаційний обсяг теоретичної і практичної підготовки; вимоги до реферату; рекомендована література.

Ключові слова: аспірантура, іноземні мови, методична підготовка, програма, реферат, теорія і методика навчання.

Ніколаєва С. Ю. Программа вступительного экзамена в аспирантуру по специальности 13.00.02 – “Теория и методика обучения: иностранные языки”

Программа предназначена поступающим в аспирантуру по специальности 13.00.02 – “Теория и методика обучения: иностранные языки”. Ее основная цель – определение глубины методической подготовки соискателя, его научного и культурного мировоззрения, уровня подготовки к самостоятельной научно-исследовательской деятельности. Программа содержит материал по проблемам общей и специальных методик обучения иностранным языкам в общеобразовательных и высших учебных заведениях. Она включает следующие разделы: требования к поступающим в аспирантуру на экзамене; порядок проведения, структура, содержание вступительного экзамена; критерии оценивания знаний и умений поступающих в аспирантуру; информационный объем теоретической и практической подготовки; требования к реферату; рекомендуемая литература.

Ключевые слова: аспирантура, иностранные языки, методическая подготовка, программа, реферат, теория и методика обучения.

Nikolaeva S. Yu. The Postgraduate studies entrance exam program in the speciality 13.00.02 – “Theory and methods of teaching: foreign languages”

The program is addressed to the postgraduate course entrants in the speciality 13.00.02 – “Theory and methods of teaching: foreign languages”. Its main purpose – to examine the depth of the applicant's methodological background, his/her scientific and cultural outlook, readiness for independent scientific research. The program includes themes on general and special methods of teaching foreign languages at secondary and higher education institutions. It is divided into the following sections: exam requirements for admission to the postgraduate course of study; entrance exam procedure, structure and contents; applicants' knowledge and skills evaluation criteria; the volume of theoretical and practical training; the essay requirements; recommended literature.

Keywords: foreign languages, methodological training, program, theory and methods of teaching, postgraduate course of study

Пояснювальна записка

Вступний іспит до аспірантури зі спеціальності 13.00.02 – Теорія і методика навчання: іноземні мови – має на меті визначення глибини методичної підготовки вступника до аспірантури (далі: ВА), його наукового і культурного світогляду, рівня підготовки до самостійної науково-дослідницької діяльності. Складання вступного іспиту з методики є обов'язковим для вступу до аспірантури.

Для успішного складання іспиту ВА необхідно продемонструвати розуміння ключових проблем історії і сучасного стану навчання іноземних мов і культур в Україні та за рубежом, а також уміння виділяти ключові проблеми в обраній галузі дослідження. Розв'язання методичних питань має ґрунтуватися на сучасних досягненнях лінгвістики, психології, психолінгвістики, педагогіки, культурології тощо.

Особа, що складає вступний іспит, повинна знати програми з іноземних мов і культур для різних типів загальноосвітніх/вищих навчальних закладів, чинні підручники чи навчально-методичні комплекси з іноземних мов і культур. Крім того, вимагається знання публікацій періодики. ВА має продемонструвати як володіння практикою навчання іноземних мов і культур у певному типі навчального закладу, так і вміння викласти ключову проблему свого дослідження.

Програма містить питання з проблем загальної і спеціальної методик навчання іноземних мов і культур.

Вступний іспит зі спеціальності 13.00.02 – “Теорія і методика навчання: іноземні мови” покликаний перевірити у ВА:

- рівень сформованості методичної компетентності;
- рівень сформованості загальної іншомовної комунікативної компетентності;
- рівень сформованості професійно орієнтованої іншомовної комунікативної компетентності;
- рівень сформованості дослідницької компетентності;
- рівень сформованості ключових компетентностей.

Для проведення вступного іспиту і захисту наукового реферату створюється державна комісія у складі голови і членів комісії (екзаменаторів з методики навчання іноземних мов і культур).

До складання вступного іспиту допускаються ВА, які виконали у повному обсязі програму підготовки з методики навчання іноземних мов і культур на рівні вищої освіти спеціаліст/магістр.

Вступний іспит проводиться державною та іноземними мовами.

1. Вимоги до вступників до аспірантури на іспиті

На вступному іспиті здобувачі повинні продемонструвати глибокі знання теоретичних основ методики навчання іноземних мов і культур, показати володіння методичними вміннями, науковий підхід до розв'язання практичних проблем виховання та освіти учнів і студентів.

Головною вимогою вступного іспиту до рівня теоретичної підготовки ВА є ґрунтовне знання ними провідних концептуальних теорій навчання і виховання, усвідомлення ролі і значення психолого-педагогічних наук в їх майбутній професійній і науковій діяльності. Відповідь ВА на іспиті повинна підтвердити повноту їхніх знань категорійно-понятійного апарату з методики навчання іноземних мов і культур, нових підходів до трактування окремих понять, розуміння їхньої сутності, а також знання фактів, термінології, структур, принципів, законів, закономірностей, методів і засобів навчання.

ВА повинен також продемонструвати здатність аналізувати й будувати реальний освітньо-виховний процес з методичної точки зору, показати знання педагогічних і психологічних явищ та процесів, діапазон володіння вміннями й навичками операційного рівня, методичну грамотність, зокрема сформованість гностичних, конструктивно-планувальних, проєктувальних, комунікативно-навчальних і дослідницьких умінь.

В узагальненому вигляді вступники до аспірантури повинні

знати:

- основні поняття і категорії методики навчання іноземних мов і культур;
- навчально-методичні комплекси з іноземних мов і культур;
- теорію вправ для навчання іноземних мов і культур;
- сучасні підходи до формування іншомовної комунікативної компетентності;
- інноваційні методичні технології навчання іноземних мов і культур;
- форми, види і способи контролю та оцінювання рівня сформованості мовних, мовленнєвих, лінгво-соціокультурної і навчально-стратегічної компетентностей;
- основні організаційні форми освітньо-виховного процесу з навчання іноземних мов і культур у навчальних закладах різних типів;
- основи планування освітньо-виховного процесу з іноземної мови і культури у навчальних закладах різних типів.

вміти :

- визначати й аналізувати цілі, зміст, принципи, методи і прийоми навчання іноземних мов і культур;
- аналізувати, обирати й ефективно використовувати навчально-методичні комплекси з іноземних мов і культур;
- аналізувати, обирати й ефективно використовувати вправи різних типів і видів;
- формувати іншомовну комунікативну компетентність;
- використовувати у процесі формування іншомовної комунікативної компетентності інноваційні методичні технології;
- контролювати й оцінювати рівень сформованості усіх складників іншомовної комунікативної компетентності;
- планувати й реалізовувати різні форми організації освітньо-виховного процесу з іноземної мови і культури у навчальних закладах різних типів.

2. Порядок проведення, структура, зміст вступного іспиту і критерії оцінювання знань та вмінь вступників до аспірантури

2.1. Порядок проведення вступного іспиту

Вступний іспит зі спеціальності 13.00.02 – “Теорія і методика навчання: іноземні мови” для ВА проводиться відповідно до програми, затвердженої вченою радою університету.

Вступний іспит проводиться за екзаменаційними білетами; складається із двох частин: перша – відповіді на обов'язкові й додаткові запитання; друга – захист задалегідь поданого і прорецензованого реферату.

ВА бере екзаменаційний білет у присутності голови екзаменаційної комісії та членів (екзаменаторів) з методики навчання іноземних мов і культур. Провзятий ВА номер білета робиться запис у протоколі.

Для підготовки відповіді ВА використовує екзаменаційні бланки, які зберігаються після екзамену протягом року.

Разом з білетом ВА одержує свій реферат і рецензію на нього. ВА знайомиться з рецензією і готується до захисту своїх наукових поглядів, викладених у рефераті.

На екзамені ВА дається 1-а година на підготовку відповіді та ознайомлення з рецензією на реферат. Оцінювання відповідей і реферату здійснюється згідно з критеріями, визначеними у програмі вступного іспиту.

Оцінка за іспит виставляється після його закінчення на основі оцінок, отриманих ВА за відповіді на питання білета і захист реферату відповідно до критеріїв, які визначені програмою іспиту. Оцінки оголошуються головою екзаменаційної комісії в присутності усіх членів (екзаменаторів) комісії і ВА, які склали іспит.

Рівень підготовки ВА оцінюється в національній 4-бальній шкалі – “відмінно” (“5”), “добре” (“4”), “задовільно” (“3”), “незадовільно” (“2”) та за шкалою ЕКТС (А, В, С, D, E, F).

2.2. Структура і зміст вступного іспиту

Вступний іспит складається із двох частин.

2.2.1. Перша частина іспиту: усні відповіді на питання білета і виконання практичного завдання.

Екзаменаційний білет містить три питання у відповідності до програми. Екзаменатори можуть ставити додаткові запитання лише згідно програми.

Об’єкт контролю – рівень засвоєння теоретичних знань та володіння професійно-методичними вміннями, сформованими у ВА в результаті вивчення обов’язкової програми з методики навчання іноземних мов і культур.

Форма контролю: співбесіда з екзаменаторами, яка передбачає відповідь ВА на питання екзаменаційного білета і виконання практичного завдання.

Приклади теоретичних питань

- Засоби формування іншомовної комунікативної компетентності. Вимоги до навчально-методичного комплексу для навчання іноземної мови і культури.
- Методи формування іншомовної компетентності у техніці читання.
- Тестовий контроль у формуванні іншомовної комунікативної компетентності. Типи і види тестових завдань.

Критерії оцінювання:

Відповіді на перше і друге питання оцінюються за критеріями:

- відповідність змісту;
- повнота і ґрунтовність викладу;
- доказовість викладу;
- термінологічна коректність;
- наукова обґрунтованість.

Приклади практичних завдань

- Наведіть приклад умовно-комунікативної вправи для формування іншомовної компетентності у монологічному мовленні.
- Наведіть приклад комунікативної вправи для формування іншомовної компетентності в діалогічному мовленні.
- Наведіть приклад тестового завдання альтернативного вибору для контролю рівня розвитку вмінь читання.

Критерії оцінювання:

- точність виконання (відповідність інструкції);
- повнота виконання;
- самостійність виконання;
- обґрунтованість виконання.

2.2.3. Друга частина іспиту: усний захист вступником до аспірантури підготовленого наукового реферату з опорою на одержану ним рецензію.

Тему реферату ВА обирає самостійно у відповідності до проблеми його дослідження. Підготовлений реферат подається на рецензування за місяць до проведення вступного іспиту.

Форма контролю: співбесіда з екзаменаторами, яка передбачає короткий виклад ВА його поглядів на обрану проблему дослідження і відповіді на зауваження рецензента реферату.

Детальніше дивись підрозділ 5 “Вимоги до реферату для складання вступного іспиту”.

2.3. Критерії оцінювання окремих відповідей вступників до аспірантури

Екзаменаційні питання розроблені на основі чинної програми вступного іспиту з дисципліни “Методика навчання іноземних мов і культур” і мають на меті комплексну перевірку теоретичної і практичної підготовленості ВА до реалізації дослідження з методики навчання іноземних мов і культур.

Кожний ВА має відповісти на два теоретичні питання, виконати практичне завдання і захист прорецензованого реферату.

Максимальна кількість балів за виконання усіх завдань становить **100 балів**, з них **20 балів** – за перше питання, **20 балів** – за друге питання, **20 балів** за практичне завдання та **40 балів** – за захист реферату.

№ з/п	Номер/тип запитання/завдання	Макс. к-ть балів	Критерії оцінювання	Оцінка в балах
1	Перше теоретичне питання	20	<ul style="list-style-type: none"> ▪ відповідність змісту ▪ повнота і ґрунтовність викладу ▪ доказовість викладу ▪ термінологічна коректність ▪ наукова обґрунтованість 	0 - 4 0 - 4 0 - 4 0 - 4
2	Друге теоретичне питання	20	<ul style="list-style-type: none"> ▪ відповідність змісту ▪ повнота і ґрунтовність викладу ▪ доказовість викладу ▪ термінологічна коректність ▪ наукова обґрунтованість 	0 - 4 0 - 4 0 - 4 0 - 4 0 - 4
3	Практичне завдання	20	<ul style="list-style-type: none"> ▪ точність виконання ▪ повнота виконання ▪ самостійність виконання ▪ обґрунтованість виконання 	0 - 5 0 - 5 0 - 5 0 - 5
4	Захист реферату	40	<ul style="list-style-type: none"> ▪ самостійність у розробці проблеми ▪ якість оформлення ▪ повнота презентації ▪ оцінка рецензента 	0 - 10 0 - 10 0 - 10 0 - 10
	Разом	100		

2.4. Критерії комплексного оцінювання відповідей вступників до аспірантури

Складовими підсумкового оцінювання є:

- оцінка в балах за відповідь на перше питання;
- оцінка в балах за відповідь на друге питання;
- оцінка в балах за виконання практичного завдання;
- оцінка в балах за захист реферату.

На вступному іспиті оцінювання рівня навчальних досягнень ВА з методики навчання іноземних мов і культур здійснюється за відповідною кількістю балів за шкалою ЄКТС та національною шкалою. Отримана оцінка в балах є сумою оцінок у балах за виконання усіх завдань (наприклад, на іспиті ВА отримав такі оцінки в балах: оцінку в балах за виконання першого завдання – 15, оцінку в балах за виконання другого завдання – 10, оцінку в балах за виконання третього завдання – 20, оцінку в балах за виконання четвертого завдання – 30, разом – 75 балів. За шкалою оцінювання: ЄКТС – С, національною – “добре”).

Шкали оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка в балах за виконані перше і друге кваліфікаційні завдання	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
75–81	C	
66–74	D	Задовільно
60–65	E	
0–59	F	Незадовільно

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку знань, виявлених при складанні іспиту, приймається на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь в її засіданні. При однаковій кількості голосів голови комісії є вирішальним.

2.5. Зразки екзаменаційних білетів

Міністерство освіти і науки України Київський національний лінгвістичний університет
Затверджую Проректор з наукової роботи _____ / ПІБ / _____ / підпис / “__” _____ 200_ р.
Спеціальність 13.00.02 “Теорія і методика навчання: іноземні мови”
Вступний іспит до аспірантури
Навчальна дисципліна: Методика навчання іноземних мов і культур
Екзаменаційний білет № ____
1. Експеримент у методиці навчання іноземних мов і культур. Структура, фази, гіпотеза методичного експерименту. 2. Методика формування іншомовної лексичної компетентності. 3. Наведіть приклад умовно-комунікативної вправи для формування іншомовної граматичної компетентності. 4. Обговорення і захист реферату.
Затверджено на засіданні кафедри методики викладання іноземних мов і культур та інформаційно-комунікаційних технологій
Протокол № ____ від _____ 200_ р. Завідувач кафедри _____ <div style="display: flex; justify-content: space-around; width: 100%;"> (підпис) (прізвище та ініціали) </div>
Міністерство освіти і науки України Київський національний лінгвістичний університет
Затверджую Проректор з наукової роботи _____ / ПІБ / _____ / підпис / “__” _____ 200_ р.
Спеціальність 13.00.02 “Теорія і методика навчання: іноземні мови”
Вступний іспит до аспірантури
Навчальна дисципліна: Методика навчання іноземних мов і культур
Екзаменаційний білет № ____
1. Методи дослідження в методиці навчання іноземних мов і культур: вивчення та узагальнення позитивного досвіду роботи вчителів/викладачів, наукове спостереження. 2. Формування іншомовної граматичної компетентності. Ознайомлення з граматичними структурами пасивного граматичного мінімуму. 3. Наведіть приклад тестового завдання перехресного вибору з використанням серії малюнків для контролю рівня сформованості лексичних навичок аудіювання. 4. Обговорення і захист реферату.
Затверджено на засіданні кафедри методики викладання іноземних мов і культур та інформаційно-комунікаційних технологій
Протокол № ____ від _____ 200_ р. Завідувач кафедри _____ <div style="display: flex; justify-content: space-around; width: 100%;"> (підпис) (прізвище та ініціали) </div>

3. Інформаційний обсяг дисципліни

Навчальна дисципліна “Методика навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх (ЗНЗ) і вищих навчальних закладах (ВНЗ)” складається із трьох змістових модулів:

- 1) Теоретичні основи методики навчання іноземних мов (ІМ) і культур.
- 2) Методика формування іншомовної комунікативної компетентності.
- 3) Організація навчання іноземних мов і культур у ЗНЗ/ВНЗ.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Теоретичні основи методики навчання іноземних мов і культур

Цілі навчання іноземних мов і культур у ЗНЗ/ВНЗ:

- формування вторинної мовної особистості, навчання ІМ як оволодіння іншомовною культурою в чотирьох аспектах: навчальному, пізнавальному, виховному, розвивальному;
- комплексна реалізація цілей навчання ІМ і культур у ЗНЗ/ВНЗ у процесі навчання і вивчення ІМ;
- іншомовна комунікативна компетентність; її зміст і структура.

Зміст навчання іноземних мов і культур у ЗНЗ/ВНЗ:

- компоненти змісту навчання ІМ і культур;
- відбір основних компонентів змісту навчання: мовного і мовленнєвого матеріалу, текстів, комунікативних намірів і типових ситуацій спілкування;
- проблема відбору лінгвосоціокультурного матеріалу.

Засоби навчання іноземних мов і культур у ЗНЗ/ВНЗ:

- типи і види засобів навчання;
- характеристика нетехнічних і технічних засобів навчання.

Проблема підручника і навчально-методичного комплексу з іноземної мови:

- навчально-методичні комплекси (НМК) з іноземних мов і культур, їх склад і структура;
- підручник – основний засіб навчання ІМ і культур;
- аналіз і вибір НМК для ЗНЗ/ВНЗ;
- характер творчої діяльності викладача при використанні НМК.

Використання технічних засобів зорової і слухової наочності на різних ступенях навчання іноземних мов і культур:

- види технічних засобів зорової і слухової наочності, мета їх використання на різних ступенях навчання іноземних ІМ і культур;
- методика застосування різних засобів навчання;
- особливості використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні ІМ і культур.

Система вправ для навчання іноземних мов і культур:

- вправа/завдання як засіб формування іншомовної комунікативної компетентності;
- класифікація вправ, різні підходи до класифікації, критерії класифікації;
- типи і види вправ, їх організація у комплекси, серії;
- поняття про систему вправ та її компоненти (підсистеми, групи, підгрупи);
- особливості комунікативних вправ.

Гностичні вміння

- опрацьовувати наукові джерела з теорії методики з метою глибокого осмислення методики як науки та основних напрямів її розвитку;
- аналізувати структуру і зміст програм з іноземної мови для ЗНЗ/ВНЗ;
- аналізувати структуру й компоненти НМК та методичних концепцій, які покладені в їх основу;
- орієнтуватися в кінцевих і проміжних вимогах програми щодо динаміки формування в учнів/студентів іншомовної комунікативної компетентності;
- співвідносити кінцеві цілі навчання і вимоги програми з конкретними умовами навчання у ЗНЗ/ВНЗ;
- аналізувати вправи/завдання, які пропонуються у підручнику/НМК, визначати їх цілі, типи і види та режими виконання.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Методика формування іншомовної комунікативної компетентності

Формування іншомовної лексичної компетентності:

- цілі і завдання навчання лексики у ЗНЗ/ВНЗ;
- складники іншомовної лексичної компетентності;
- характеристика лексичної підсистеми іноземної мови;
- роль лексичних знань і лексичної усвідомленості у процесі формування іншомовної лексичної компетентності;
- активний, пасивний лексичний мінімум і потенційний словник;
- характеристика продуктивних і рецептивних лексичних навичок, етапи їх формування;
- прийоми і засоби семантизації нових лексичних одиниць та презентації нового лексичного матеріалу з урахуванням методичної типології лексики і типу навчального закладу;
- вправи для формування іншомовної продуктивної лексичної компетентності, їх цілі, типи і види та режими виконання;
- вправи для формування іншомовної рецептивної лексичної компетентності, їх цілі, типи і види та режими виконання;

- вправи для формування потенціального словника учня/студента;
- особливості формування іншомовної лексичної компетентності у ЗНЗ/ВНЗ.

Формування іншомовної фонетичної компетентності:

- цілі і завдання навчання фонетики у ЗНЗ/ВНЗ;
- характеристика фонетичної і фонологічної підсистем ІМ; лінгвістична і “педагогічна” фонетика;
- складники іншомовної фонетичної компетентності;
- роль і місце інтонаційних та слухо-вимовних навичок у формуванні іншомовної комунікативної компетентності;
- роль фонетичних знань і фонетичної усвідомленості у процесі формування іншомовної фонетичної компетентності;
- характеристика рецептивних і репродуктивних інтонаційних та слухо-вимовних навичок;
- вправи для формування (ре-)продуктивної фонетичної компетентності, їх цілі, типи і види та режими виконання;
- вправи для формування рецептивної фонетичної компетентності, їх цілі, типи і види та режими виконання;
- особливості формування іншомовної фонетичної компетентності у ЗНЗ/ВНЗ.

Формування іншомовної граматичної компетентності:

- цілі і завдання навчання граматики у ЗНЗ/ВНЗ;
- характеристика граматичної підсистеми іноземної мови; лінгвістична і “педагогічна” граматики;
- складники іншомовної граматичної компетентності;
- шляхи оволодіння граматичним матеріалом (дедуктивний та індуктивний) і роль граматичних знань та граматичної усвідомленості у процесі формування іншомовної граматичної компетентності;
- характеристика продуктивних і рецептивних граматичних навичок, етапи їх формування;
- вправи для формування (ре-)продуктивної граматичної компетентності, їх цілі, типи і види та режими виконання;
- вправи для формування рецептивної граматичної компетентності, їх цілі, типи і види та режими виконання;
- особливості формування іншомовної граматичної компетентності у ЗНЗ/ВНЗ.

Формування іншомовної компетентності у техніці читання/письма:

- цілі і завдання навчання техніки читання/письма у ЗНЗ/ВНЗ;
- характеристика графічної та орфографічної підсистем іноземної мови;
- складники іншомовної компетентності у техніці читання/письма;

- роль і місце навичок техніки читання/письма у навчанні іноземної мови;
- характеристика навичок техніки читання/письма;
- роль знань у процесі формування іншомовної компетентності у техніці читання/письма;
- вправи для формування іншомовної компетентності у техніці читання/письма, їх типи і види, цілі та режими виконання.

Формування іншомовної компетентності в аудіюванні:

- цілі і завдання навчання аудіювання у ЗНЗ/ВНЗ;
- загальна характеристика аудіювання як виду мовленнєвої діяльності та вміння;
- фактори, що впливають на якість аудіювання;
- складники іншомовної компетентності в аудіюванні;
- класифікація видів аудіювання і типи аудіотекстів;
- вправи і завдання для формування іншомовної компетентності в аудіюванні;
- вимоги до текстів для навчання аудіювання;
- особливості формування іншомовної компетентності в аудіюванні у ЗНЗ/ВНЗ.

Формування іншомовної компетентності в говорінні:

- цілі і завдання навчання діалогічного і монологічного мовлення у ЗНЗ/ВНЗ;
- загальна характеристика говоріння як виду мовленнєвої діяльності та вміння;
- монологічна і діалогічна форми мовлення та їх комунікативні, психологічні й лінгвістичні особливості (у порівнянні);
- функціональні типи монологів і діалогів;
- складники іншомовної компетентності в говорінні;
- етапи й одиниці навчання діалогічного і монологічного мовлення;
- вправи і завдання для формування компетентності у діалогічному і монологічному мовленні та використання різних видів опор;
- навчально-комунікативна мовленнєва ситуація і способи її створення;
- рольова гра і методика її організації та проведення;
- особливості формування іншомовної компетентності в говорінні у ЗНЗ/ВНЗ.

Формування іншомовної компетентності у читанні:

- цілі і завдання формування іншомовної компетентності у читанні у ЗНЗ/ВНЗ;
- загальна характеристика читання як виду мовленнєвої діяльності та вміння;
- фактори, що впливають на якість читання;
- складники іншомовної компетентності у читанні;
- класифікація видів читання і типи текстів для читання;
- вправи і завдання для формування іншомовної компетентності в читанні, їх цілі, типи і види та режими виконання;
- вимоги до текстів для навчання читання;

- позааудиторне та індивідуальне читання: відбір текстів, засоби і форми контролю;
- особливості формування іншомовної компетентності у читанні у ЗНЗ/ВНЗ.

Формування іншомовної компетентності у письмі:

- цілі і завдання формування іншомовної компетентності у письмі у ЗНЗ/ВНЗ;
- загальна характеристика письма як виду мовленнєвої діяльності та вміння;
- складники іншомовної компетентності у письмі;
- жанри і типи писемних текстів;
- етапи навчання письма і стандарти створення писемних текстів різних жанрів і типів;
- вправи і завдання для формування компетентності у письмі: їх цілі, типи і види та режими виконання;
- особливості формування іншомовної компетентності у письмі у ЗНЗ/ВНЗ.

Формування компетентності у перекладі:

- цілі і завдання формування компетентності у перекладі у ЗНЗ/ВНЗ;
- загальна характеристика перекладу як виду мовленнєвої діяльності та вміння;
- складники компетентності у перекладі;
- типи перекладу;
- етапи навчання перекладу;
- вправи і завдання для формування компетентності у перекладі: їх цілі, типи і види та режими виконання;
- особливості формування компетентності у перекладі у ЗНЗ/ВНЗ.

Формування іншомовної лінгвосоціокультурної компетентності:

- цілі і завдання формування лінгвосоціокультурної компетентності у ЗНЗ/ВНЗ;
- загальна характеристика лінгвосоціокультурної компетентності;
- складники лінгвосоціокультурної компетентності;
- етапи формування лінгвосоціокультурної компетентності;
- вправи і завдання для інтегрованого формування лінгвосоціокультурної компетентності;
- особливості формування лінгвосоціокультурної компетентності у ЗНЗ/ВНЗ.

Формування навчально-стратегічної компетентності:

- цілі і завдання формування навчально-стратегічної компетентності у ЗНЗ/ВНЗ;
- загальна характеристика навчально-стратегічної компетентності;
- складники навчально-стратегічної компетентності;
- вправи і завдання для інтегрованого формування навчально-стратегічної компетентності та їх особливості;
- особливості формування навчально-стратегічної компетентності у ЗНЗ/ВНЗ.

Гностичні вміння

Лексична компетентність:

- визначати цілі та специфіку змісту навчання на кожному етапі формування лексичної компетентності у ЗНЗ/ВНЗ;
- аналізувати лексичний мінімум для ЗНЗ/ВНЗ і способи його організації в підручниках;
- класифікувати лексичні одиниці за рівнем методичних труднощів їх засвоєння;
- аналізувати прийоми і способи семантизації нових лексичних одиниць з урахуванням методичних труднощів їх засвоєння;
- аналізувати лексичні вправи у підручниках, визначати їх цілі, типи і види та режими виконання;
- виявляти можливості використання нової лексики в типових граматичних структурах з урахуванням засвоєного граматичного матеріалу;
- аналізувати фрагменти уроків/практичних занять з формування лексичної компетентності.

Фонетична компетентність:

- визначати цілі, завдання і специфіку змісту навчання фонетики у ЗНЗ/ВНЗ;
- аналізувати фонетичний мінімум для ЗНЗ/ВНЗ і способи його організації у підручниках;
- класифікувати фонетичні явища за рівнем методичних труднощів їх засвоєння;
- визначати об'єкти навчання вимови;
- прогнозувати можливі труднощі засвоєння матеріалу з урахуванням рівня мовленнєвої підготовки учнів/студентів;
- аналізувати фонетичні вправи, що пропонуються в підручнику, визначати їх цілі, типи і види та режими виконання;
- аналізувати фрагменти уроків/практичних занять з формування фонетичної компетентності.

Граматична компетентність:

- визначати цілі, завдання і специфіку змісту навчання граматики у ЗНЗ/ВНЗ;
- аналізувати граматичний матеріал і способи його організації у підручниках;
- визначати й розподіляти граматичний матеріал за рівнем методичних труднощів його засвоєння;
- визначати можливості лексичної реалізації нової граматичної структури з урахуванням засвоєного словника;
- аналізувати засоби наочності під час подачі та активізації нової граматичної структури;
- аналізувати граматичні вправи у підручниках; визначати їх цілі, типи і види та режими виконання;
- аналізувати фрагменти уроків/практичних занять з формування граматичної компетентності.

Компетентності у техніці читання і письма:

- визначати цілі, завдання і специфіку змісту навчання техніки читання і письма у ЗНЗ/ВНЗ;
- визначати об'єкти навчання техніки читання і письма;
- аналізувати графічний матеріал і способи його організації у підручниках;
- класифікувати графемно-фонемні зв'язки за рівнем методичних труднощів їх засвоєння;
- прогнозувати можливі труднощі навчання техніки читання і письма з урахуванням рівня мовленнєвої підготовки учнів/студентів;
- аналізувати вправи для навчання техніки читання і письма, що пропонуються у підручнику, визначати їх цілі і режими виконання;
- аналізувати фрагменти уроків/практичних занять з формування компетентностей у техніці читання/письма.

Компетентність в аудіюванні:

- розуміти кінцеві і проміжні вимоги програми щодо формування компетентності в аудіюванні у ЗНЗ/ВНЗ;
- аналізувати і критично оцінювати навчальний матеріал з урахуванням можливих труднощів його сприймання на слух;
- прогнозувати можливі труднощі сприймання матеріалу учнями/студентами конкретного класу/курсу;
- аналізувати зміст текстів з точки зору їх соціокультурних, освітніх і виховних можливостей;
- добирати чи адаптувати аудіотексти з урахуванням рівня підготовки учнів/студентів згідно з цілями їх використання;
- аналізувати вправи і завдання для формування компетентності в аудіюванні, що пропонуються в підручнику, визначати їх цілі, типи і види та режими виконання;
- аналізувати фрагменти уроків/практичних занять з формування компетентності в аудіюванні.

Компетентність у говорінні:

- розуміти кінцеві і проміжні вимоги програми щодо формування компетентності у говорінні у ЗНЗ/ВНЗ;
- аналізувати мовні і психологічні особливості діалогічного й монологічного мовлення (у порівнянні);
- визначати сутність діалогічного й монологічного мовлення;
- виділяти й аналізувати мовні і психологічні труднощі оволодіння учнями/студентами діалогічним і монологічним мовленням;
- аналізувати вправи і завдання для навчання говоріння у підручнику;
- визначати складність вправ для навчання говоріння, їх цілі, типи і види та функції у загальній системі вправ;

- аналізувати фрагменти уроків/практичних занять з формування компетентності в говорінні.

Компетентність у читанні:

- розуміти кінцеві і проміжні вимоги програми щодо формування компетентності у читанні у ЗНЗ/ВНЗ;
- аналізувати мовний і мовленнєвий матеріал для читання з урахуванням можливих труднощів його розуміння;
- прогнозувати можливі труднощі сприймання матеріалу учнями/студентами конкретного класу/курсу;
- аналізувати зміст текстів з точки зору їх соціокультурних, освітніх і виховних можливостей;
- добирати чи адаптувати тексти з урахуванням рівня підготовки учнів/студентів згідно з цілями їх використання;
- аналізувати вправи і завдання для формування компетентності у читанні в підручнику, визначати їх цілі, типи і види та режими виконання;
- аналізувати фрагменти уроків/практичних занять з формування компетентності у читанні.

Компетентність у письмі:

- розуміти кінцеві і проміжні вимоги програми щодо формування компетентності у письмі у ЗНЗ/ВНЗ;
- аналізувати мовні і психологічні особливості письма;
- визначати сутність письма;
- виділяти й аналізувати мовні і психологічні труднощі оволодіння учнями/студентами письмом;
- аналізувати вправи і завдання для навчання письма у підручнику;
- визначати складність вправ для навчання письма, їх цілі, типи і види та функції у загальній системі вправ;
- аналізувати фрагменти уроків/практичних занять з формування компетентності у письмі.

Компетентність у перекладі/медіації:

- розуміти кінцеві і проміжні вимоги програми щодо формування компетентності у перекладі/медіації у ЗНЗ/ВНЗ;
- аналізувати мовні, психологічні та психолінгвістичні особливості перекладу/медіації;
- визначати сутність перекладу/медіації;
- виділяти й аналізувати мовні і психологічні труднощі оволодіння учнями/студентами перекладом/медіацією;
- аналізувати вправи і завдання для навчання перекладу/медіації у підручнику;
- визначати складність вправ для навчання перекладу/медіації, їх цілі, типи і види та функції у загальній системі вправ;
- аналізувати фрагменти уроків/практичних занять з формування компетентності у перекладі/медіації.

Лінгвосоціокультурна компетентність:

- розуміти кінцеві і проміжні вимоги програми щодо формування лінгвосоціокультурної компетентності у ЗНЗ/ ВНЗ;
- аналізувати особливості лінгвосоціокультурної компетентності;
- визначати сутність лінгвосоціокультурної компетентності;
- виділяти й аналізувати труднощі оволодіння лінгвосоціокультурною компетентністю;
- аналізувати вправи і завдання для інтегрованого формування лінгвосоціокультурної компетентності у підручнику;
- визначати складність вправ для інтегрованого формування лінгвосоціокультурної компетентності; їх цілі і функції у загальній системі вправ;
- аналізувати фрагменти уроків/практичних занять з інтегрованого формування лінгвосоціокультурної компетентності.

Навчально-стратегічна компетентність:

- розуміти кінцеві і проміжні вимоги програми щодо формування навчально-стратегічної компетентності у ЗНЗ/ ВНЗ;
- аналізувати особливості навчально-стратегічної компетентності;
- визначати сутність навчально-стратегічної компетентності;
- виділяти й аналізувати труднощі оволодіння навчально-стратегічною компетентністю;
- аналізувати вправи і завдання для інтегрованого формування навчально-стратегічної компетентності у підручнику;
- визначати складність вправ для інтегрованого формування навчально-стратегічної компетентності; їх цілі і функції у загальній системі вправ;
- аналізувати фрагменти уроків/практичних занять з інтегрованого формування навчально-стратегічної компетентності.

Конструктивно-планувальні вміння**Лексична компетентність:**

- конкретизувати кінцеву мету програми і формулювати окремі цілі уроку/практичного заняття для формування і вдосконалення лексичних навичок усного і писемного мовлення на різних ступенях навчання з урахуванням результатів попереднього етапу роботи;
- добирати й розробляти додаткові лексичні вправи, визначати їх цілі та ефективні режими виконання відповідно до умов навчання і цілей уроку/практичного заняття;
- здійснювати відбір, дозування і методичну організацію лексичного матеріалу з урахуванням специфіки способів та прийомів презентації нових лек-

- сичних одиниць на уроці/практичному занятті;
- застосовувати найбільш раціональні прийоми і способи подачі та активізації нового лексичного матеріалу з урахуванням методичних труднощів його засвоєння;
- відбирати й застосовувати необхідні засоби наочності з метою підвищення ефективності способів і прийомів подачі та активізації нового лексичного матеріалу;
- спрощувати або ускладнювати інструкції до лексичних вправ, способи їх виконання, замінювати їх при необхідності іншими лексичними вправами;
- визначати умови реальної навчальної ситуації, формулювати цілі уроку/практичного заняття щодо формування лексичної компетентності, вибирати оптимальну методичну стратегію їх досягнення;
- планувати й реалізовувати фрагмент уроку/практичного заняття з формування лексичної компетентності.

Фонетична компетентність:

- конкретизувати кінцеву мету програми і формулювати окремі цілі уроку/практичного заняття для формування і вдосконалення фонетичних навичок на різних ступенях навчання з урахуванням результатів попереднього етапу роботи;
- добирати й розробляти додаткові фонетичні вправи, визначати їх цілі та ефективні способи і режими виконання відповідно до умов навчання і цілей уроку/практичного заняття;
- здійснювати відбір, дозування і методичну організацію фонетичного матеріалу з урахуванням специфіки способів та прийомів презентації нового фонетичного явища на уроці/практичному занятті;
- застосовувати найбільш раціональні прийоми і способи подачі та активізації нового фонетичного матеріалу з урахуванням методичних труднощів його засвоєння;
- відбирати й застосовувати необхідні засоби наочності з метою підвищення ефективності способів і прийомів подачі та активізації нового фонетичного матеріалу;
- спрощувати або ускладнювати інструкції до фонетичних вправ, способи їх виконання, замінювати їх при необхідності іншими фонетичними вправами;
- визначати умови реальної навчальної ситуації, формулювати цілі уроку/практичного заняття щодо формування фонетичної компетентності, вибирати оптимальну методичну стратегію їх досягнення;
- планувати й реалізовувати фрагмент уроку/практичного заняття з формування фонетичної компетентності.

Граматична компетентність:

- конкретизувати кінцеву мету програми і формулювати окремі цілі уроку/практичного заняття для

формування і вдосконалення граматичних навичок усного і писемного мовлення на різних ступенях навчання з урахуванням результатів попереднього етапу роботи;

- добирати й розробляти додаткові граматичні вправи; визначати їх цілі, ефективні способи і режими виконання відповідно до умов навчання і цілей уроку/практичного заняття;
- здійснювати відбір, дозування і методичну організацію граматичного матеріалу у мовленнєві зразки і навчально-мовленнєві ситуації з урахуванням специфіки способів та прийомів презентації нового граматичного явища на уроці/практичному занятті;
- обирати й застосовувати найбільш раціональні шляхи (індуктивний або дедуктивний), прийоми і способи подачі та активізації нового граматичного матеріалу з урахуванням методичних труднощів його засвоєння;
- відбирати й застосовувати необхідні засоби наочності з метою підвищення ефективності способів і прийомів подачі та активізації нових граматичних структур;
- спрощувати або ускладнювати інструкції до граматичних вправ, способи їх виконання, замінювати їх при необхідності іншими граматичними вправами;
- визначати умови реальної навчальної ситуації, формулювати цілі уроку/практичного заняття щодо формування граматичної компетентності, вибирати оптимальну методичну стратегію їх досягнення;
- планувати й реалізовувати фрагмент уроку/практичного заняття з формування граматичної компетентності.

Компетентності в техніці читання і письма:

- конкретизувати кінцеву мету програми і формулювати окремі цілі уроку/практичного заняття для формування навичок техніки читання і письма на різних ступенях навчання з урахуванням результатів попереднього етапу роботи;
- добирати й розробляти додаткові вправи для навчання техніки читання і письма, визначати їх цілі та ефективні способи і режими виконання відповідно до умов навчання і цілей уроку/практичного заняття;
- здійснювати відбір, дозування і методичну організацію навчального матеріалу з урахуванням специфіки способів та прийомів формування навичок техніки читання і письма на уроці/практичному занятті;
- застосовувати найбільш раціональні прийоми і способи формування навичок техніки читання і письма з урахуванням методичних труднощів їх формування;
- відбирати й застосовувати необхідні засоби наоч-

ності з метою підвищення ефективності способів і прийомів формування навичок техніки читання і письма;

- спрощувати або ускладнювати інструкції до вправ для формування навичок техніки читання і письма; замінювати їх при необхідності іншими вправами;
- визначати умови реальної навчальної ситуації, формулювати цілі уроку/практичного заняття щодо формування навичок техніки читання і письма, вибирати оптимальну методичну стратегію їх досягнення;
- планувати й реалізовувати фрагмент уроку/практичного заняття з формування компетентностей у техніці читання / письма.

Компетентності в аудіюванні / читанні:

- конкретизувати кінцеву мету програми і формулювати окремі цілі практичного заняття для формування компетентностей в аудіюванні / читанні на різних ступенях навчання з урахуванням результатів попереднього етапу роботи;
- добирати й розробляти додаткові вправи для навчання аудіювання / читання, визначати їх цілі та ефективні способи і режими виконання відповідно до умов навчання і цілей уроку/практичного заняття;
- здійснювати відбір, дозування і методичну організацію текстів для аудіювання / читання на уроці/практичному занятті;
- застосовувати найбільш раціональні прийоми і способи навчання аудіювання / читання з урахуванням складності текстів і рівня мовної і мовленнєвої підготовки учнів/студентів;
- відбирати й застосовувати необхідні засоби наочності з метою підвищення ефективності способів і прийомів формування компетентностей в аудіюванні / читанні;
- спрощувати або ускладнювати інструкції до вправ для навчання аудіювання / читання, способи їх виконання, замінювати їх при необхідності іншими вправами;
- визначати умови реальної навчальної ситуації, формулювати цілі уроку/практичного заняття щодо навчання аудіювання / читання, вибирати оптимальну методичну стратегію їх досягнення;
- планувати й реалізовувати фрагмент уроку/практичного заняття з формування і вдосконалення компетентностей в аудіюванні / читанні.

Компетентності в говорінні / письмі:

- конкретизувати кінцеву мету програми і формулювати окремі цілі уроку/практичного заняття для розвитку вмінь говоріння / письма на різних ступенях навчання з урахуванням результатів попереднього етапу роботи;

- добирати й розробляти додаткові вправи для навчання говоріння / письма, визначати їх цілі та ефективні способи і режими виконання відповідно до умов навчання і цілей уроку/практичного заняття;
- здійснювати відбір, дозування і методичну організацію мовного і мовленнєвого матеріалу для навчання говоріння і письма на уроці/практичному занятті;
- застосовувати найбільш раціональні прийоми і способи навчання говоріння і письма з урахуванням етапу навчання та рівня мовної і мовленнєвої підготовки учнів/студентів;
- відбирати й застосовувати необхідні засоби наочності з метою підвищення ефективності способів і прийомів формування компетентностей у говорінні / письмі;
- спрощувати або ускладнювати інструкції до вправ для навчання говоріння / письма, способи їх виконання, замінювати їх при необхідності іншими вправами;
- визначати умови реальної навчальної ситуації, формулювати цілі практичного заняття щодо навчання говоріння / письма, вибрати оптимальну методичну стратегію їх досягнення;
- моделювати навчально-мовленнєві ситуації для навчання діалогічного мовлення та комунікативні завдання для навчання монологічного мовлення учнів/студентів;
- планувати й реалізовувати фрагмент уроку/практичного заняття з формування і вдосконалення компетентностей у говорінні / письмі.

Компетентності у перекладі/медіації:

- конкретизувати кінцеву мету програми і формулювати окремі цілі уроку/практичного заняття для розвитку вмінь перекладу/медіації на різних ступенях навчання з урахуванням результатів попереднього етапу роботи;
- добирати й розробляти додаткові вправи для навчання перекладу/медіації, визначати їх цілі та ефективні способи і режими виконання відповідно до умов навчання і цілей уроку/практичного заняття;
- здійснювати відбір, дозування і методичну організацію мовного і мовленнєвого матеріалу для навчання перекладу/медіації на уроці/практичному занятті;
- застосовувати найбільш раціональні прийоми і способи навчання перекладу/медіації з урахуванням етапу навчання і рівня мовної і мовленнєвої підготовки учнів/студентів;
- відбирати й застосовувати необхідні засоби наочності з метою підвищення ефективності способів і прийомів формування компетентності у перекладі / медіації;
- спрощувати або ускладнювати інструкції до вправ

для навчання перекладу/медіації, способи їх виконання, замінювати їх при необхідності іншими вправами;

- визначати умови реальної навчальної ситуації, формулювати цілі уроку/практичного заняття щодо навчання перекладу/медіації, вибрати оптимальну методичну стратегію їх досягнення;
- планувати й реалізовувати фрагмент уроку/практичного заняття з формування і вдосконалення компетентності у перекладі/медіації.

Лінгвосоціокультурна компетентність:

- конкретизувати кінцеву мету програми і формулювати окремі цілі уроку/практичного заняття для інтегрованого формування лінгвосоціокультурної компетентності на різних ступенях навчання з урахуванням результатів попереднього етапу роботи;
- добирати й розробляти додаткові вправи для інтегрованого формування лінгвосоціокультурної компетентності, визначати їх цілі та ефективні способи і режими виконання відповідно до умов навчання і завдань уроку/практичного заняття;
- здійснювати відбір, дозування і методичну організацію навчального матеріалу з урахуванням специфіки способів та прийомів інтегрованого формування лінгвосоціокультурної компетентності на уроці/практичному занятті;
- застосовувати найбільш раціональні прийоми і способи інтегрованого формування лінгвосоціокультурної компетентності з урахуванням методичних труднощів її формування;
- відбирати й застосовувати необхідні засоби наочності з метою підвищення ефективності способів і прийомів інтегрованого формування лінгвосоціокультурної компетентності;
- спрощувати або ускладнювати інструкції до вправ для інтегрованого формування лінгвосоціокультурної компетентності, замінювати їх при необхідності іншими вправами;
- визначати умови реальної навчальної ситуації, формулювати цілі уроку/практичного заняття щодо інтегрованого формування лінгвосоціокультурної компетентності, вибрати оптимальну методичну стратегію їх досягнення;
- планувати й реалізовувати фрагмент уроку/практичного заняття з інтегрованого формування і вдосконалення лінгвосоціокультурної компетентності.

Навчально-стратегічна компетентність:

- конкретизувати кінцеву мету програми і формулювати окремі цілі уроку/практичного заняття для інтегрованого формування навчально-стратегічної компетентності на різних ступенях навчання з урахуванням результатів попереднього етапу роботи;

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

Організація навчання іноземних мов і культур
у ЗНЗ/ВНЗ

- добирати й розробляти додаткові вправи для інтегрованого формування навчально-стратегічної компетентності, визначати їх цілі та ефективні способи і режими виконання відповідно до умов навчання і завдань уроку/практичного заняття;
- здійснювати відбір, дозування і методичну організацію навчального матеріалу з урахуванням специфіки способів та прийомів інтегрованого формування навчально-стратегічної компетентності на уроці/практичному занятті;
- застосовувати найбільш раціональні прийоми і способи інтегрованого формування навчально-стратегічної компетентності з урахуванням методичних труднощів їх формування;
- відбирати й застосовувати необхідні засоби наочності з метою підвищення ефективності способів і прийомів інтегрованого формування навчально-стратегічної компетентності;
- спрощувати або ускладнювати інструкції до вправ для інтегрованого формування навчально-стратегічної компетентності, замінювати їх при необхідності іншими вправами;
- визначати умови реальної навчальної ситуації, формулювати цілі уроку/практичного заняття щодо інтегрованого формування навчально-стратегічної компетентності, вибирати оптимальну методичну стратегію їх досягнення;
- планувати й реалізовувати фрагмент уроку/практичного заняття з інтегрованого формування і вдосконалення навчально-стратегічної компетентності.

Комунікативно-навчальні та організаційні вміння

- раціонально й методично грамотно використовувати матеріали НМК і додаткові навчальні матеріали з метою досягнення цілей уроку/практичного заняття;
- реалізовувати на практичному занятті соціокультурний, освітній, виховний і професійний потенціал мети, змісту уроку/практичного заняття та навчальних матеріалів;
- використовувати на уроці/практичному занятті реальні і створювати навчальні мовленнєві ситуації;
- раціонально використовувати різні види опор для формування мовних і мовленнєвих компетентностей в залежності від виду компетентності, характеру мовленнєвого матеріалу і ступеня навчання;
- методично грамотно застосовувати необхідні засоби навчання;
- методично грамотно проводити навчальні та рольові ігри, проекти тощо;
- раціонально поєднувати на уроці/практичному занятті колективні та індивідуальні форми роботи, інтерактивні методи навчання тощо.

Загальна характеристика процесу навчання іноземних мов і культур на сучасному етапі:

- навчання ІМ і культур у ЗНЗ/ВНЗ і його цілі;
- ступені навчання і рівні оволодіння іншомовною комунікативною компетентністю та її складниками;
- завдання, особливості та зміст кожного ступеня навчання;
- інтегроване навчання ІМ і культур;
- професійна спрямованість навчання ІМ і культур;
- особливості навчання і вивчення ІМ і культур у ЗНЗ/ВНЗ.

Урок/практичне заняття як основна форма освітньо-виховного процесу з іноземної мови:

- специфіка інтегрованого уроку/практичного заняття, вимоги до сучасного уроку/практичного заняття з ІМ і культури;
- типологія уроків/практичних занять;
- структура уроків/практичних занять з ІМ і культур різних типів;
- форми взаємодії учителя/викладача та учнів/студентів на уроці/практичному занятті; переваги колективних форм роботи.

Планування освітнього процесу з іноземної мови і культури:

- типи і види планів;
- структура планів; компоненти і фази плану уроку/практичного заняття;
- особливості планування на різних ступенях навчання у ЗНЗ/ВНЗ.

Організація і реалізація контролю на уроках/практичних заняттях з іноземної мови і культури:

- об'єкти і цілі контролю;
- види контролю;
- форми контролю;
- роль поточного, рубіжного і підсумкового контролю у формуванні іншомовної комунікативної компетентності;
- кредитно-модульна система оцінювання;
- критерії оцінювання навчальних досягнень учнів/студентів.

Шляхи інтенсифікації освітнього процесу з іноземної мови і культури:

- завдання і зміст інтенсифікації навчання;
- прийоми навчання, що дозволяють реалізувати принцип колективної взаємодії;
- автономізація навчання;
- індивідуалізація навчання.

Самостійна позааудиторна робота з іноземної мови і культури:

- роль, цілі та завдання самостійної позакласної/позааудиторної роботи з ІМ і культури;
- форми і зміст самостійної позакласної/позааудиторної роботи з ІМ і культури;
- навчально-методичне забезпечення самостійної позакласної/позааудиторної роботи.

Гностичні вміння**Визначати:**

- провідні мотиви опанування учнями/студентами ІМ і культурою;
- реальний рівень володіння учнем/студентом іншомовною комунікативною компетентністю;
- рівень функціонування основних психічних процесів;
- рівень сформованості індивідуального стилю оволодіння іншомовною комунікативною компетентністю;
- відповідність складності завдання рівню підготовки учня/студента.

Аналізувати:

- навчальні програми;
- цілі навчання ІМ і культури;
- компоненти змісту навчання;
- спеціальні принципи навчання;
- вимоги до рівнів сформованості мовних, мовленнєвих, лінгвосоціокультурної і навчально-стратегічної компетентностей;
- типові помилки учнів/студентів;
- структуру і зміст навчально-методичних комплексів.

Конструктивно-планувальні вміння

- використовувати відповідні теоретичні положення в ході планування конкретного уроку/практичного заняття;
- вивчати і враховувати конкретні умови навчання;
- критично оцінювати й використовувати методичні рекомендації щодо планування уроку/практичного заняття, запропоновані в підручниках, навчально-методичних посібниках, книжках для викладача;
- самостійно планувати урок/практичне заняття та цикли практичних занять відповідно до робочої програми;
- визначати цілі й завдання окремого уроку/практичного заняття і циклу;
- добирати, визначати перспективи і застосовувати на уроці/практичному занятті різні засоби наочності, додаткові навчальні матеріали, технічні засоби навчання;
- проектувати кінцевий результат уроку/практичного заняття і циклу та визначати об'єкти, способи і засоби підсумкового контролю і критерії оцінювання;
- розробляти додаткові вправи і завдання;

- орієнтуватися в системі усього навчально-методичного комплексу для кожного класу/курсу, у принципах розподілу та організації навчального матеріалу підручника у межах кожного циклу уроків/практичних занять за певною темою;
- визначати цілі самостійної позакласної/позааудиторної роботи з ІМ і культури;
- відбирати необхідний мовний і мовленнєвий матеріал і розробляти вправи і завдання для самостійної позакласної/позааудиторної роботи.

Реалізовувати:

- індивідуалізований контроль рівня сформованості іншомовної комунікативної компетентності учня/студента;
- формування внутрішніх мотивів оволодіння ІМ і культурою;
- адаптацію навчальних завдань до рівня володіння учнями/студентами іншомовною комунікативною компетентністю;
- усунення прогалин у підготовці учня/студента;
- адаптацію запропонованих учню/студенту завдань до рівня функціонування його психічних процесів;
- удосконалення недостатньо розвинених пізнавальних процесів;
- активізацію емоційно-вольової сфери учнів/студентів;
- прийоми навчання, що дозволяють реалізовувати принципи професійної спрямованості, колективної взаємодії та індивідуалізації навчання.

Комунікативно-навчальні та організаційні вміння

- оцінювати й коментувати відповіді учнів/студентів згідно з вимогами програми до компетентності кожного виду;
- планувати об'єкти контролю мовних і мовленнєвих компетентностей учнів/студентів;
- планувати об'єкти контролю знань учнів/студентів;
- помічати й виправляти помилки учнів/студентів в усному і писемному мовленні, класифікувати їх щодо причин виникнення і реалізовувати заходи щодо їх усунення і профілактики;
- проводити поточний, рубіжний і підсумковий контроль володіння підкомпетентностями іншомовної комунікативної компетентності;
- перевіряти й оцінювати письмові контрольні роботи та організувати роботу над помилками;
- вести урок/практичне заняття іноземною мовою, грамотно використовуючи різноманітні вирази класного вжитку і засоби реалізації типових мовленнєвих функцій учителя/викладача (комунікативних намірів);
- встановлювати й підтримувати засобами ІМ і культури різноманітні мовленнєві контакти й атмосферу співпраці з учнями/студентами;

- адаптувати свій іншомовний мовленнєвий досвід до вимог програми відповідного ступеня і рівня мовленнєвої підготовки учнів/студентів;
- створювати доброзичливий психологічний клімат на уроці/практичному занятті з урахуванням індивідуальних особливостей студентів;
- застосовувати різноманітні прийоми активізації мовленнєвої і розумової діяльності студентів;
- здійснювати на уроці/практичному занятті індивідуальний підхід до учнів/студентів та рівномірно розподіляти свою увагу між учнями/студентами різних рівнів підготовки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4

Методи навчання іноземних мов і культур

Перекладні методики навчання:

- граматико-перекладний метод;
- текстуально-перекладний метод;
- критичний аналіз перекладних методів;
- еволюція перекладних методів.

Методи періоду Реформи:

- соціальні та економічні передумови виникнення прямих методів Реформи;
- психологічні і лінгвістичні передумови виникнення прямих методів;
- прямі методи в Україні і за кордоном: основні представники цих методів, цілі, зміст, принципи та прийоми навчання;
- варіанти прямих методів і їх критичний аналіз;
- метод Г. Палмера;
- метод М. Уеста;
- неопрямізм; модифіковані варіанти прямого методу.

Методи навчання іноземних мов і культур після другої світової війни:

- соціальні та економічні причини виникнення нових методів навчання;
- психологічні і лінгвістичні передумови виникнення нових методів навчання;
- аудіо-візуальний метод;
- аудіо-лінгвальний метод;
- змішані методи навчання;
- методичні погляди Ч.Фріза і Р.Ладо;
- комунікативні методи навчання;
- інтенсивні методи навчання.

Сучасні методи навчання іноземних мов і культур:

- метод повної фізичної реакції;
- драматико-педагогічний метод;
- “мовчазний метод”;
- груповий метод;
- ігровий метод;
- метод проектів.

Гностичні вміння

Аналізувати:

- наукові основи методу (соціальні, психологічні, лінгвістичні);
- методичні характеристики методу (мету, зміст, засоби, прийоми навчання);
- назву методу (суттєві характеристики);
- позитивні/негативні риси; сфери застосування.

4. Вимоги до реферату для складання вступного іспиту

Реферат до вступного іспиту є завершеним науковим дослідженням теоретико- або теоретико-експериментального характеру, спрямованим на самостійне вирішення дослідного завдання, пов'язаного з певною науковою проблемою.

Теми рефератів обираються ВА на основі розробленого і затвердженого кафедрою переліку тем рефератів, а також з урахуванням власних наукових інтересів і професійного досвіду. ВА може також сам/а запропонувати тему реферату, аргументовано обґрунтувавши доцільність її розробки.

Реферат має бути написаним на актуальну тему, відповідати сучасному етапу науки і практики, завданням, які поставлені перед сучасною методикою формування іншомовної комунікативної компетентності.

Текст реферату має засвідчити глибокі знання ВА з обраної проблеми, вміння робити всебічний аналіз наукових джерел з проблеми, визначати своє ставлення, свою позицію, обґрунтовувати свою точку зору, яка повинна базуватися на теоретичній основі і мати практичне підтвердження, а також уміння систематизувати й узагальнювати матеріали дослідження, формулювати висновки і рекомендації, викладати свої думки у логічній послідовності, грамотно.

Форма виконання: реферат-огляд обсягом 24 сторінки комп'ютерного набору через 1,5 інтервала (розмір шрифту 14 у Times New Roman; поля ліворуч, угорі, внизу – 2,5 см, праворуч – 1 см; відступ абзаца – 5 знаків), написаний державною мовою з прикладами іноземною мовою.

Оформлення реферату має відповідати вимогам, які висуваються до наукових праць:

- правильне подання посилань, цитат, висновків;
- поділ тексту на абзаци;
- нумерація сторінок;
- наявність списку використаної літератури, складеного у відповідності до чинних вимог;
- використання публікацій з методики навчання ІМі культур, як мінімум, на двох іноземних мовах.

Захист реферату проводиться під час вступного іспиту у присутності екзаменаційної комісії та інших ВА. Для виступу ВА надається до 10 хвилин. У цілому

тривалість захисту (виступ, запитання і відповіді на них, коментар до зауважень рецензента), як правило, не повинна перевищувати 20 хвилин.

Під час захисту реферату ВА стисло обґрунтовує вибір теми, її актуальність, мету і завдання, теоретичну і практичну значущість дослідження, чітко формулює основні висновки та рекомендації. При цьому ВА повинен показати ґрунтовні знання першоджерел і наукової літератури з проблеми, всебічне володіння матеріалом дослідження, здатність самостійно аналізувати й узагальнювати його результати, висловлювати свої міркування з приводу зроблених критичних зауважень з боку рецензента, Голови і членів екзаменаційної комісії.

Критерії оцінювання рефератів

Критерії оцінювання реферату і його захисту :

- самостійність у розробці проблеми (творчий характер, вміння аналізувати теоретичний матеріал, обґрунтованість сформульованих рекомендацій);
- якість оформлення роботи (стиль викладу, грамотність, бібліографія, ілюстративний матеріал);
- повнота презентації (чіткість у формулюванні актуальності, мети і завдань роботи, вміння зробити правильні висновки, культура мовлення);
- оцінка роботи рецензентом.

Оцінка **“відмінно”** виставляється, якщо:

- обґрунтована актуальність теми, тема розкрита повністю, дослідження виконане на високому науково-теоретичному і методичному рівні; одержані результати систематизовані, висновки і рекомендації є переконливими; продемонстровано вільне володіння матеріалом дослідження; оформлення роботи відповідає встановленим вимогам.

Оцінка **“добре”** виставляється, якщо:

- обґрунтована актуальність теми, тема розкрита повністю, дослідження виконане на достатньо високому науково-теоретичному і методичному рівні; одержані результати систематизовані, але висновки не є переконливими, або відсутні рекомендації, або є суттєві зауваження до оформлення роботи.

Оцінка **“задовільно”** виставляється, якщо:

- тема розкрита повністю, але науково-теоретичний і методичний рівень невисокий;
- одержані результати систематизовані недостатньо; висновки зроблені непереконливо; під час захисту продемонстровано недостатній рівень володіння матеріалом дослідження.

Оцінка **“незадовільно”** виставляється, якщо:

- тема розкрита неповністю, науково-методичний рівень роботи низький; висновки непереконливі; ВА погано володіє матеріалом дослідження, неспроможний відповісти на запитання; є зауваження до оформлення списку літератури.

5. Рекомендована література

1. Автореферати докторських і кандидатських дисертацій зі спеціальності 13.00.02 “Теорія і методика навчання: іноземні мови”.
2. Барышников Н. В. Методика обучения второму иностранному языку в школе. — М.: Просвещение, 2003. — 159 с.
3. Бігич О. Б. Особистісно-діяльнісний розвиток молодшого школяра на уроці іноземної мови: Монографія. — К.: Вид. центр КНЛУ, 2010. — 137 с.
4. Биконя О. П. Організація самостійної позааудиторної роботи з англійської мови студентів економічних спеціальностей. — Чернігів: ЧНТУ, 2015. — 432 с.
5. Бориско Н. Ф. Сам себе методист или советы изучающему иностранные языки. — К.: “Фирма ИНКОС”, 2001. — 267 с.
6. Вишневський О. І. Методика навчання іноземних мов: Навч. посібник. — К.: Знання, 2010. — 206 с.
7. Гальскова Н. Д., Гез Н. И. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика: учеб. пособие для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. учеб. заведений. 3-е изд. стер. — М.: Издательский центр “Академия”, 2006. — 336 с.
8. Гальскова Н. Д. Современная методика обучения иностранным языкам. — М.: Аркти, 2003. — 192 с.
9. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. видання С. Ю. Ніколаєва. Переклад з англ. — К.: Ленвіт, 2003. — 273 с.
10. Задорожна І. П. Організація самостійної роботи майбутніх учителів англійської мови з практичної мовної підготовки: монографія. — Тернопіль: Вид-во ТНПУ, 2011. — 414 с.
11. Зеня Л. Я. Навчання іноземних мов і культур у старшій профільній школі: Лекційно-практичний курс: Посібник. — Горлівка: Видавництво ГДПІМ, 2008. — 340 с.
12. Елизарова Г. В. Культура и обучение иностранным языкам. — СПб.: КАРО, 2005. — 352 с.
13. Квасова О. Г. Основы тестування іншомовних навичок і вмінь. — К.: Ленвіт, 2009. — 119 с.
14. Колесникова И. Л., Долгина О. А. Англо-русский терминологический справочник по методике преподавания иностранных языков. — СПб.: Русско-Балтийский инф. центр “Блиц”, 2001. — 224 с.
15. Компетентність в аудіюванні майбутнього вчителя і викладача іспанської та французької мов: теорія і практика формування: Колективна монографія / Бігич О. Б., Майер Н. В., Руснак Д. А., Яковенко-Глушенкова Є. В. / за заг. і наук. ред. Бігич О. Б. — К.: Вид. центр КНЛУ, 2015. — 168 с.
16. Коряковцева Н.Ф. Современная методика организации самостоятельной работы изучающих иностранный язык. — М.: АРКТИ, 2002. — 176 с.

17. Майєр Н. В. Формування методичної компетентності у майбутніх викладачів французької мови: теорія і практика: монографія. — К.: Вид. центр КНЛУ, 2015. — 482 с.
18. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетенції: курс лекцій: [навч.-метод. посібник для студ. мовних спец. осв.-кваліф. рівня “магістр”]. — Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. А. та ін. / за ред. Ніколаєвої С. Ю. — К.: “Ленвіт”, 2010. — 332 с.
19. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів/ Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. — К.: Ленвіт, 2013. — 590 с.
20. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: Підручник / Кол. авторів Л. С. Панова, І. Ф. Андрійко, С. В. Тезикова та ін. — К.: Вид. центр “Академія”, 2010. — 327 с.
21. Морська Л. І. Інформаційні технології у навчанні іноземних мов: Навчальний посібник. — Тернопіль: Астон, 2008. — 256 с.
22. Ніколаєва С. Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов. — К.: Ленвіт, 2008. — 285 с.
23. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / Под ред. Е. С. Полат. — М.: Изд. центр “Академия”, 2002. — 272 с.
24. Нормативно-методичні документи кредитно-модульної системи організації навчального процесу в Київському національному лінгвістичному університеті у 2013–2014 н.р./ Уклад: Соловей М. І., Сорокін С. В., Шутов О. Г., Кудіна В. В. — К.: Вид. центр КНЛУ, 2013. — 112 с.
25. Пассов Е. И. Методика как теория и технология иноязычного образования. — Елец: ЕГУ им. И. А. Бунина, 2010. — 543 с.
26. Паршикова О. О. Комунікативно-ігровий метод навчання іноземної мови учнів початкової загальноосвітньої школи. — Донецьк: Вид-во “Вебер”, 2009. — 296 с.
27. Підручники і навчально-методичні комплекси з іноземних мов.
28. Практикум з методики викладання англійської мови у середніх навчальних закладах: Посібник. Вид. 2-е, доп. і переробл. / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. — К.: Ленвіт, 2004. — 360 с.
29. Практикум з методики викладання німецької мови / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. — К.: Ленвіт, 2007. — 287 с.
30. Практикум з методики викладання французької мови / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. — К.: Ленвіт, 2006. — 432 с.
31. Програми для загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов: Іноземні мови.
32. Професійно орієнтоване навчання іноземних мов у старшій профільній і вищій школі: проблеми і перспективи : колективна монографія / Л. А. Сажко, Л. Я. Зеня, О. В. Бирюк та ін. / за заг. ред. Л. А. Сажко. — К.: Вид. центр КНЛУ, 2015. — 225 с.
33. Редько В. Г. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів початкової школи. — К.: Генеза, 2007. — 136 с.
34. Роман С. В. Методика навчання англійської мови у початковій школі. — К.: Ленвіт, 2005. — 208 с.
35. Соловова Е. Н. Методика обучения иностранным языкам: продвинутый курс: пособие для студентов педвузов и учителей. — М.: АСТ Астрель, 2009. — 238 с.
36. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: Колективна монографія / С. Ю. Ніколаєва, Г. Е. Борецька, Н. В. Майєр, О. М. Устименко, В. В. Черниш та інші; [за ред. С. Ю. Ніколаєвої; техн. ред. І. Ф. Соболевої]. — К.: Ленвіт, 2015. — 444 с.
37. Сучасний студент у контексті особистісно-діяльнісного підходу: за результатами науково-методичних досліджень / О. Б. Бігич та ін.: Колективна монографія. — К.: Вид. центр КНЛУ, 2014. — 148 с.
38. Сысоев П. В. Методика обучения иностранному языку с использованием новых информационно-коммуникационных Интернет-технологий: учебно-методическое пособие. — Ростов н/Д : Феникс; М. : Глосса-Пресс, 2010. — 182 с.
39. Тарнопольский О. Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти. — Дніпропетровськ: ДУЕП, 2005. — 246 с.
40. Тарнопольский О. Б., Кожушко С. П. Методика навчання студентів вищих навчальних закладів письма англійською мовою. — Вінниця: Нова книга, 2008. — 288 с.
41. Традиции и инновации в методике обучения иностранным языкам / Пособие для учителей, аспирантов и студентов, преподавателей высшей школы / Под общ. ред. М. К. Колковой. — СПб. : КАРО, 2007. — 288 с.
42. Черниш В. В. Методика формування у майбутніх учителів професійно орієнтованої англійської мовної компетенції в говорінні : монографія. — К.: Ленвіт, 2013. — 396 с.
43. Черноватий Л. М. Методика викладання перекладу як спеціальності : підр. для студ. — Вінниця : Нова книга, 2013. — 376 с.
44. Щукин А. Н. Лингводидактический энциклопедический словарь. — М.: Астрель: АСТ Хранитель, 2007. — 746 с.
45. Щукин А. Н. Методика обучения речевому общению на иностранном языке. Учебное пособие. — М.: Издательство Икар, 2011. — 454 с.

46. Шукін А. Н. Современные интенсивные методы и технологии обучения иностранным языкам : Учебное пособие. – М. : Филоматис, 2008. – 188 с.
47. Яковенко-Глушенкова Є. В. Теоретико-методичні засади формування професійно орієнтованої усномовленневої комунікативної компетентності у майбутніх учителів французької мови. – К.: Вид.центр КНЛУ, 2015. – 394 с.
48. An Introduction to the Current European Context in Language Teaching. – EMCL : Council of Europe Publishing, 2004. – 101 p. <http://www.book.coe.int>
49. Audigier F. Compétence et contenus / F. Audigier, N. Tutiaux-Guillon. – Bruxelles : Édition De Boek Université, 2008. – 224 p.
50. Bachman T. F. Fundamental Consideration in Language Testing. – Oxford : Oxford Univ. Press, 1991. – 408 p.
51. Barkowski H. Deutsch als fremde Sprache / H. Barkowski, P. Grommes, B. Lex München : Klett – Langenscheidt, 2014. – 200 S.
52. Bennett M. J. (ed.) Basic concepts of intercultural communication. Selected readings. – Intercultural Press, Inc., 1998. – 272 p.
53. Börner, W. Vogel, K. (Hrsg.) Grammatik und Fremdsprachenerwerb. – Tübingen : Narr, 2002. – 462 S.
54. Common European Framework of Reference for Languages Learning, teaching, assessment. – Cambridge Univ.Press, 2003. – 260 p.
55. Davis P., Rinvoluceri M. Dictation : New Methods, New Possibilities. – Cambridge : Cambridge Univ. Press, 1992. – 122 p.
56. Diehl, E. u.a. Grammatik: Alles für der Katz? Tübingen : Max Niemeyer Verlag, 2000. – 377 S.
57. Düwell, H., Gnutzmann, C., Königs, F. (Hrsg.) Dimensionen der didaktischen Grammatik. Festschrift für Günther Zimmermann zum 65. Geburtstag. Bochum : AKS-Verlag, 2000. – S. 139–165.
58. Ende K. Curriculare Vorgaben und Unterrichtsplanung / K. Ende, Grotjahn, K. Kleppin. – München : Klett – Langenscheidt, 2013. – 152 S.
59. Edmonson W., House J. Einführung in die Sprachlehrforschung. – Tübingen, Basel : Francke, 2000. – 369 S.
60. Ellis, R. Investigating Form-Focused Instruction. // Language Learning. A Journal of Research in Language Studies. Volume 51, Supplement 1. – Michigan : Blackwell, 2001. – P. 1–45.
61. Ellis, R., Basturkmen, H., Loewen, S. Doing Focus on Form. // System 30, 2002. – P. 419–432.
62. English for Primary Teachers : a handbook of activities and classroom language / By Mary Slattery, Jane Willis / Oxford University Press, 2009. – 148 p.
63. European Profile for Language Teacher Education – A Frame of Reference / Written by M. Kelly, M. Grenfell. – Southampton, 2005. – 47 p.
64. Funk H. Aufgaben, Übungen, Interaktion / H. Funk, Ch. Kuhn, D. Skiba. – München : Klett – Langenscheidt, 2014. – 184 S.
65. Hadfield J., Hadfield Ch. Introduction to teaching English. – Oxford Univ. Press, 2008. – 176 p.
66. Halliwell S. Teaching English in the Primary Classroom. – Longman, 2004. – 169 p.
67. Harmer J. The practice of English Language teaching. – Longman, 2004. – 371 p.
68. Introduction to Teaching English / Oxford / By Fill Hadfield, Charles Hadfield / Oxford University Press, 2008. – 176 p.
69. Languages for Intercultural Dialogue / Edited by Jack Burston, Monique Burston, Eftychios Gabriel, Pavlos Pavlou / The Languages for Intercultural Dialogue conference / The University of Cyprus, 7-9 November 2008 (Язика для межкультурного діалога). – Nicosia, 2008. – 353 p.
70. Matei G. S. First Steps in Teacher Training (“The TrainEd Kit”) / G. S. Matei, M. Bernaus, F. Heyworth, U. Pohl, T. Wright. – EMCL, 2007. – 64 p.
71. Morrow K. (ed.) Insights from the Common European Framework. – Oxford Univ. Press, 2004. – 143 p.
72. Muresan L. QualiTraining – A Training Guide for Quality Assurance in Language Education / L. Muresan, F. Heyworth, G. Mateva, M. Rose. – Graz: European Centre for Modern Languages, Council of Europe Publishing, 2007. – 107 p. <http://www.book.coe.int>
73. Rampillon U., Bimmel P. Lernerautonomie und Lernstrategien. Fernstudieneinheit 23 des Fernstudienprojekts zur Fort- und Weiterbildung im Bereich Germanistik und Deutsch als Fremdsprache. – Berlin, München : Langenscheidt, 2000. – 208 S.
74. Relating Language Examinations to the Common European Frame of Reference for Languages : Learning, Teaching, Assessment (CEFR), manual, 2009. – Council of Europe www.coe.int/lang
75. Richards J. C. Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics / Richards J. C., Schmidt R., Kendrick H., Kim Y. – Harlow : Pearson Education Ltd, 2002. – 608 p.
76. Slattery M., Willis J. Introduction for Primary Teachers. – Oxford, 2009. – 148p.
77. van EK J.A., Trim J.M. Threshold. – Cambridge Univ. Press, 1998. – 184 p.
78. van EK J.A., Trim J.M. Vantage. – Cambridge Univ. Press, 2001. – 187 p.
79. van EK J.A., Trim J.M. Waystage. – Cambridge Univ. Press, 1998. – 110 p.
80. Wallace M. Action Research for Language Teachers / M. Wallace. – Cambridge : Cambridge University Press, 2001. – 273 p.
81. Willis J. A Framework for Task-Based Learning. – Longman, 2001. – 183 p.
82. Willis J. Teaching English through English. – Longman, 2005. – 191 p.

Отримано 15.01.2016